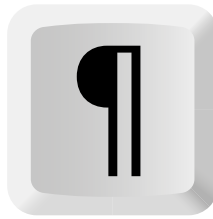

CAT

Forum

Edita 20
22

6 i 7 de setembre

BARCELONA

VII Trobada anual del llibre i l'edició
«Transformacions i impulsos
del món del llibre»

Crònica

Universitat Pompeu Fabra
Barcelona School of Management

www.forumedita.com

 GREMI D'EDITORS
DE CATALUNYA

 BARCELONA
SCHOOL OF
MANAGEMENT

Máster en Edición

Dimarts, 6 de setembre de 2022

BENVINGUDA INSTITUCIONAL

Oriol Amat

Rector de la Universitat Pompeu Fabra

“La universitat ha de transferir el coneixement a la societat”

La setena edició del Forum Edita ha aconseguit consolidar una trobada internacional que, el 2022, ha comptat amb més de sis-cents participants durant dues jornades de ponències, debats i taules rodones.

L'obertura oficial ha anat a càrrec d'Oriol Amat, rector de la Universitat Pompeu Fabra. “La nostra universitat manté una ferma relació històrica amb el món del llibre”, ha assenyalat, posant com a exemple paradigmàtic, precisament, el prestigiós Màster d'Edició que la UPF ofereix.

“La universitat ha de transferir el coneixement a la societat, i cal ajudar a contribuir al debat social”, ha defensat Amat.

El rector de la Universitat Pompeu Fabra ha volgut donar la benvinguda als ponents i al públic, tant al que assistia de manera presencial com al que seguia l'acte per *streaming*, reivindicant “el futur del llibre científic i humanístic” i, al mateix temps, “la importància de la digitalització” en un sector que s'està transformant constantment.

Patrici Tixis

President del Gremi d'Editors de Catalunya i codirector del Forum Edita

“La incertesa ens mané desperts per buscar noves iniciatives”

Patrici Tixis Padrosa, president del Gremi d'Editors de Catalunya i codirector del fòrum al costat del catedràtic Javier Aparicio Maydeu i del periodista Sergio Vila-Sanjuán, ha donat la benvinguda als assistents explicant com es va posar en marxa aquesta iniciativa, que just ara compleix set anys: “Iniciem aquestes jornades per reflexionar sobre els canvis de consum. Hem analitzat els canvis de tendència, i la pandèmia ho ha accelerat tot. Hem comprovat la gran resiliència del sector”.

“L’augment dels preus de l’energia, que afecta el consum, agafa el món del llibre preparat”, ha dit Tixis, que, encara que amb prudència, s’ha mostrat optimista. Durant els pròxims mesos, ha afegit, “ens espera molta feina”. “L’entorn estarà ple d’incertesa i d’oportunitats”, ha reconegut, però també ha explicat que el món del llibre és “un sector que no segueix els cicles habituals de l’economia”.

“Els llibres són un oci actiu, que aporta beneficis al lector: estimula la imaginació i fins i tot ens torna més tolerants”.

El president del Gremi d’Editors de Catalunya ha afirmat: “Hem incorporat la incertesa com un company de viatge inevitable, i ens manté desperts per buscar noves iniciatives”.

Citant el filòsof i pedagog Gregorio Luri, que ha participat en anteriors edicions i que es trobava entre el públic assistent, Tixis ha defensat el llibre com un invent que, “igual que la roda”, no podem inventar de nou “però sí que podem modernitzar”, ha afegit.

Patrici Tixis s’ha referit a alguns dels temes que estaven a punt d’abordar-se en el fòrum, com la defensa dels drets d’autor, la reflexió estratègica global o l’auge del còmic i del llibre il·lustrat. També ha fet referència a la futura biblioteca pública de l’Estat a Barcelona, la inauguració de la qual, prevista per a 2027, ha celebrat, encara que ha lamentat que no s’hagi comptat prou “amb l’opinió del sector”. Per això, ha assegurat: “continuarem insistint”.

Per totes aquestes raons, el president del Gremi d’Editors de Catalunya ha afirmat que el sector se situa davant un futur il·lusionant i amb moltes oportunitats. ●

Natàlia Garriga

Consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya

“El Forum Edita és un referent per a tots”

Natàlia Garriga, consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, també ha volgut donar la benvinguda a la setena edició del Forum Edita, celebrada durant dues jornades a Barcelona.

Garriga ha defensat el Pla Nacional del Llibre —que després ha estat presentat durant el fòrum— com un projecte que “vol unir el món de la cultura i l’educació”. Es tracta d’un pla que té, ha assenyalat, tres objectius principals: arribar a més lectors, que aquests siguin més habituals, i que llegeixin en català.

“La cultura viu un moment dolç”, ha dit Natàlia Garriga, després de recordar la recent participació de la literatura catalana a la fira London Book Fair.

La consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha reconegut la importància de trobades com el Forum Edita. “És un referent per a tots”, ha conclòs. ●

Miquel IcetaMinistre de Cultura i Esport del Govern d'Espanya

“Aquest sector ja aposta per la sostenibilitat davant el canvi climàtic”

Miquel Iceta, ministre de Cultura i Esport del Govern d'Espanya, ha intervingut a través de vídeo per felicitar l'organització del Forum Edita i per posar en relleu la importància d'alguns dels temes de la trobada internacional.

El ministre ha recordat que “la lectura ha estat la nostra salvació durant la pandèmia”. “Ni tan sols la pandèmia li ha fet mal al sector editorial”, s'ha congratulat.

També ha volgut felicitar els organitzadors de la trobada per posar el focus en l'auge del còmic, que, segons Iceta, és una magnífica porta d'entrada a la lectura. I, en aquest sentit, ha explicat que el bo cultural que el Govern promou pot ajudar a atreure encara més lectors.

“Aquest sector ja aposta per la sostenibilitat davant el canvi climàtic”, ha reconegut Miquel Iceta, qui també ha donat les gràcies al fòrum per dedicar una taula de debat, precisament, a l'edició amb sensibilitat ambiental.

El ministre de Cultura i Esport del Govern d'Espanya ha dit que l'editorial és un sector que “sap innovar” i, també per això, ha explicat que en la Fira de Frankfurt es parlarà de la “creativitat desbordant” del món del llibre a Espanya.

“Els drets culturals són una prioritat del Ministeri”, ha insistit Miquel Iceta, abans de donar per inaugurades les jornades. ●

Jordi MartíTinent d'Alcaldia. Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat de l'Ajuntament de Barcelona

“Barcelona ha de continuar sent la capital de l'edició”

Jordi Martí, sisè tinent d'Alcaldia i director de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat de l'Ajuntament de Barcelona, en la línia de la resta d'autoritats, ha assenyalat que “el llibre pot ser un dels sectors que aguantin millor les crisis que venen”.

El director de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona ha volgut afegir que “perquè els sectors aguantin, necessiten espais de reflexió com aquest”. “El Forum obre la mirada, com ho fa el llibre”, sosté.

“Barcelona és una capital de l’edició, ho ha estat històricament, i ho ha de continuar sent”, ha dit Jordi Martí, qui ha recordat que fa pocs mesos es va inaugurar a Barcelona la nova —i espectacular— biblioteca pública Gabriel García Márquez, que suposa l’equipament número quaranta de la xarxa. A més, ha anunciat que la plaça que es troba just al davant passarà a dir-se Carme Balcells, en honor a una de les agents literàries més importants que ha tingut la ciutat i el món de l’edició a escala global.

“La cultura és com un vici. Com més hi ha, més es reforça el sector”, ha assenyalat Martí. “El llibre ha d’innovar, ser creatiu i competitiu, però, a més, té una gran tradició”, ha insistit.

Jordi Martí també ha volgut ressaltar la importància de protegir el català. “En un món cada vegada més globalitzat, és un deure protegir una llengua com la catalana. Però el català no és només quelcom a protegir, sinó que és una clau de distinció en l’àmbit global”, ha reflexionat. ●

Ponència
EL MERCAT EDITORIAL A ESPANYA
 Ignacio López

“El pes de les llibreries a Catalunya és fonamental”

Ignacio López, Head of Market Intelligence de GfK, ha fet una ponència en què ha presentat algunes dades significatives per entendre la situació del sector. Ha assenyalat que l'any 2021 va haver-hi un increment de vendes del 16,60 % respecte a l'any 2019, i, encara que aquesta pujada ja era molt destacada, ha explicat que durant el primer semestre de 2022 encara es manté l'increment, aquesta vegada del 3,5 %.

Es tracta de dades realment positives a Espanya, una cosa que no han aconseguit altres països de l'entorn, com França —que en el primer semestre de 2022 ha disminuït les seves vendes un 5 %— o Itàlia —que ha baixat un 1,8 %.

És per això que Ignacio López ha afirmat que “el sector editorial té una gran salut”, i ha donat algunes claus del moment: el preu mitjà del llibre no puja (està al voltant de 15 euros), la ficció aporta un 8,2 % del sector, i el còmic un 6,6 %. “És un sector molt diversificat. No hi ha grans concentracions”, ha assegurat.

Una altra de les dades més sorprenents, i esperançadors, ha arribat quan el consultor ha ofert xifres sobre les llibreries. Segons els registres de GfK, l'any 2022 s'espera un volum de negoci de més de 200 milions en el sector de les llibreries, establiments, sosté, que “han sabut actualitzar-se i modernitzar-se”.

“El pes de les llibreries a Catalunya és fonamental”, subratlla el consultor. Les dades així ho confirmen. Durant el primer semestre de l'any, el 55 % de les vendes s'han fet en llibreries, mentre que a Madrid l'equivalent ha estat únicament el 30 %, amb un pes superior en grans magatzems i cadenes.

Catalunya i Madrid tenen, en nombres generals, xifres semblants. Catalunya suposa el 22 % del total de les vendes a Espanya, mentre Madrid en protagonitza el 23 %.

Les vendes de Sant Jordi han aconseguit fins i tot traspassar les fronteres de Catalunya, ha dit Ignacio López. Però és que només a Catalunya, en una setmana, s'han recaptat gairebé 21 milions d'euros, i el 40 % de les vendes eren llibres en català. Per la seva banda, la Feria del Libro de Madrid, durant tres setmanes, ha aconseguit recaptar al voltant de 12 milions d'euros.

Sobre si internet suposa una oportunitat o una amenaça, el Head of Market Intelligence de GfK ha aportat, també, algunes dades significatives. De mitjana, cada persona dedica tres hores al dia a la xarxa. I el 29 % de la població espanyola (més d'11 milions de persones) s'interessa pel llibre a les xarxes, amb una mitjana de nou sessions per mes. Això sí, hi ha dos segments de població que predominen: el de 45-54 anys i el de més de 65 anys.

Ignacio López s'ha mostrat optimista. L'expert considera que el sector podria superar els 1.089 milions de 2021 i arribar, fins i tot, a créixer un 1 % respecte a l'any anterior. ●

Ponència
L'EDICIÓ AL MÓN
Rüdiger Wischenbart

“Cal assegurar que el teixit de la indústria manté la seva resiliència”

El consultor editorial Rüdiger Wischenbart, un dels analistes internacionals que ja han visitat el Forum Edita en anteriors ocasions, ha començat la seva intervenció amb una pregunta provocadora: “Necessitem editors?”.

Citant Markus Dohle, de Penguin Random House, qui en una intervenció va assegurar que en el món del llibre tot és “aleatori” (fent un joc de paraules amb el nom del seu grup, “random”), Wischenbart ha intentat desmuntar aquesta premissa assegurant que els grans segells han creat “una indústria resilient” i que això té poc a veure amb l’atzar.

“Les grans editorials han tingut els millors anys durant la pandèmia. No és una cosa aleatòria com tenir un *best-seller*. Han fet els deures. Van començar abans de la pandèmia reforçant la cadena de valor”, ha explicat Rüdiger Wischenbart.

“Els editors de grandària mitjana representen la diversitat cultural, i ho tenen més difícil per contractar especialistes”. “Cal assegurar que el teixit de la indústria manté la seva resiliència”, sosté el consultor.

Els cinquanta grans grups editorials suposen més del 50% de tot el negoci, segons Rüdiger Wischenbart, qui anima la resta del món del llibre a posar-se al dia davant la inflació i la crisi energètica que venen. “No s’ha de continuar fent les coses com sempre”, ha insistit.

Per això, l’expert ha assenyalat la gran varietat del món del llibre, que no creix únicament amb la novel·la. “Cal entendre la diversitat de lectors perquè es comporten de manera diferent”. “Estem treballant en una indústria cada vegada més complexa i exigent”, ha afegit.

“Hem de parar esment en sectors que van dirigits a altres públics objectius”, diu Wischenbart, qui, a més de la diversificació, aposta per altres maneres de relacionar-se amb el client. “Som proveïdors de serveis. Existeixen més models que el d’escala i el de domini del mercat. El multiformat es basa en les diferents formes de consum”, ha conclòs. ●

Ponència

PARTICIPACIÓ ESPANYOLA A FRANKFURT 2022

L'ORGANITZACIÓ

Marifé Boix i Elvira Marco

Moderador: **Carles Geli**

**“La llibertat d'expressió és un
dels valors de la Fira”**

La participació espanyola com a país convidat d'honor a la Fira de Frankfurt 2022 ha protagonitzat la taula següent. Moderada per Carles Geli, periodista cultural que coneix bé la trobada internacional que tindrà lloc a mitjans d'octubre a Alemanya, ha dit que, a més del “factor humà”, existeix una “mística” de Frankfurt. “És història de l'edició mundial, un autèntic ritual al qual acudeixen 2.500 periodistes acreditats”, ha afirmat.

Marifé Boix, vicepresidenta de Desenvolupament de Negocis del Sud d'Europa i Amèrica Llatina a la Frankfurter Buchmesse, també ha explicat que, en la pròxima edició, una plataforma com TikTok tindrà el seu propi expositor, i que prop de 450 taules estan reservades a agents literaris.

En un moment convuls com l'actual, Marifé Boix ha volgut destacar que “la llibertat d'expressió és un valor de la Fira. Hi ha un grup específic que vigila perquè no hi hagi discriminació política”. “Es mostra la diversitat i els principis de la democràcia”, ha defensat. Per això, Ucraïna tindrà un paper important a Frankfurt, amb un programa especial.

Boix també ha volgut insistir en la importància de la traducció per a la Fira. “Traduir, transferir, transformar continguts”, aquests són tres dels grans objectius d'un dels esdeveniments mundials més importants del sector editorial.

Un altre dels temes que abordarà la Fira, segons Marifé Boix, és el creixement del llibre infantil i juvenil. I la diversitat. També es presentarà la rehabilitació de l'antic ajuntament de Portbou, dedicat a la figura de Walter Benjamin.

Per part seva, Elvira Marco, comissària del projecte Espanya País Convidat d'Honor en la Fira del Llibre de Frankfurt 2022, també ha insistit que un dels objectius d'Espanya és la promoció de la traducció. Ja hi ha més de 300 títols espanyols publicats a Alemanya. “Les editorials alemanyes no solen apostar per un únic títol, solen fer-ho per l'autor”, ha assegurat.

Durant els cinc dies de la Fira, pels dos escenaris que ha preparat Espanya passaran 185 participants. I RNE farà retransmissions en directe des d'un estudi situat al pavelló, que es dirà ‘La teoria de les cireres’ en homenatge a Carmen Martín Gaité, que deia que els llibres eren “com cireres que hom agafa d'una en una, sense poder parar”.

Però la participació espanyola no s'acabarà en els actes que tinguin lloc al seu pavelló. També hi haurà múltiples esdeveniments a tota la ciutat, com una taula rodona sobre la precarietat en la qual participaran, entre d'altres, Isaac Rosa i José Ovejero i que se celebrarà a la seu del Sindicat del Metall d'Alemanya, un dels més importants del país. ●

Conversa

PARTICIPACIÓ ESPANYOLA A FRANKFURT 2022

DIÀLEG ENTRE EDITORS

Roland Spahr i Emili Rosales

Modera: **Carles Geli**

“El millor enfocament és presentar Espanya amb la seva diversitat cultural”

L'editor Roland Spahr, de S. Fischer Verlag, ha explicat al Forum Edita les que per a ell són les tres grans dimensions de la Fira de Frankfurt respecte al convidat d'honor.

En primer lloc, el públic i el mercat, perquè s'ajuda a la visibilitat dels autors i editors, en aquest cas espanyols. En segon lloc, i en la mateixa línia que Marifé Boix i Elvira Marco, ha subratllat la traducció com a eix. I, finalment, la internacionalització, ja que a la Fira acudeixen mitjans de comunicació de molts països.

“No hi ha una recepta que garanteixi l'èxit, però si funciona la triple interacció, els resultats són extraordinaris”, assegura Spahr, que ha posat com a exemple el que va passar quan Llatinoamèrica, Holanda o França van ser convidats d'honor.

“El millor enfocament és presentar Espanya amb la seva diversitat cultural, cosa que ens convida a conèixer el país que hi ha darrere la seva literatura”, ha aconsellat l'editor alemany.

Emili Rosales, editor de Destino i Grup 62, i gran coneixedor de Frankfurt, ha dit que “la fluïdesa i l'abundància de la informació donen encara més sentit a les fires, que serveixen de filtre”. “La fira és un aparador i un lloc de trobada”, ha afegit.

L'editor català ha ressaltat la singularitat de Barcelona, “que la converteix en la capital de l'edició europea, amb dos idiomes de treball”. I ha recordat que “a més de consolidar les noves veus, és important no oblidar-se dels clàssics, que encara són un tresor per explorar”.

“Dues reunions per hora, aquesta sol ser l'agenda d'un editor a la Fira”, han reconegut Spahr i Rosales. Aquest últim encara recorda una primera conversa a Frankfurt sobre Stieg Larsson, i que va suposar un dels seus grans èxits entre els lectors espanyols. ●

Conversa

GUANYAR-SE LA VIDA EN EL MÓN DEL LLIBRE. VOCACIÓ LITERÀRIA I CONDICIONANTS PRÀCTICS

Javier Gomá i Sergio Vila-Sanjuán

“El meu mestre va ser la llibreria del meu pare”

El filòsof i dramaturg Javier Gomá, en diàleg amb Sergio Vila-Sanjuán, ha explicat que sempre li han semblat interessants les condicions materials de la creació, sense les quals no podem entendre moltes obres d'art. “L'univers simbòlic també neix de com es guanya la vida l'escriptor”. “El cas de Kafka és paradigmàtic”. El pensador troba a faltar una història de la cultura que abordi aquestes circumstàncies.

Gomá ha assenyalat, també, que la novel·la dels segles XVIII i XIX va suposar l'enfrontament de la subjectivitat davant de la comunitat, mentre que la novel·la del futur pot ser la de l'adaptació de l'individu a la societat.

El pensador ha esmentat el concepte de “temps-eix” de Karl Jaspers. Mentre aquest el situava en temps de Jesucrist, per al filòsof espanyol se situa en els segles XVIII i XIX, quan neix la subjectivitat moderna. “L'excepcional i el diferent, “quinta essència” del Romanticisme, avui s'han vulgaritzat”. “No es tracta d'eliminar la subjectivitat, sinó d'educar-la”.

“Hi ha escriptors que troben la inspiració en la seva infància, i altres en l'adolescència, etapa de l'ociositat subvencionada. Jo soc del segon tipus”, ha explicat.

De fet, Javier Gomá, autor de la *Tetralogía de la ejemplaridad* i també director de la Fundació Juan March, situa el naixement de la seva vocació en una data molt concreta: octubre de 1980. “He tingut una vocació literària interior i salvatge des de llavors”, sosté.

“Sempre he llegit amb molta ansietat”, assegura. “El meu mestre va ser la llibreria del meu pare. Hi havia llibres de Thomas Mann i moltes edicions d'editorials sud-americanes”. El lector precoç que era llavors també es forma, de manera una mica autodidacta, segons narra, amb clàssics del pensament que comprava als quioscos.

L'autor també ha parlat del que ell anomena la “doble especialització”, la de l'ofici i la del cor. Va estudiar Filologia Clàssica, però a 23 anys se'n va sentir fastiguejat. “Hi ha un moment en què l'obra s'emancipa del propi subjecte”. Amb la seva primera obra, *Imitación y experiencia*, escrita poc abans de complir 40 anys, guanya el Premio Nacional de Ensayo. A l'obra formulava una teoria general sobre la imitació, composta d'una part ontològica i una altra de pragmàtica.

Gomá ha narrat com durant la pandèmia va tenir un ictus. “Sempre he cregut en el bon pronòstic, també en la meva vocació”, ha ironitzat.

Preguntat per Sergio Vila-Sanjuán, Javier Gomá ha resumit com ha recuperat la idea clàssica de l'“exemplaritat”. En primer lloc, a través de la seva part ontològica: “La realitat no entesa com a llenguatge, sinó com a exemplaritat, que sigui concreta i universal al mateix temps”. Però també des d'un vessant pràctic, resumida en un lema: “Viu de tal manera que la teva mort sigui escandalosament injusta”.

“Hem de passar d'una època de llibertat sense límits. Hem de passar de la llibertat a l'“elegància”, que vol dir ‘saber elegir’”, ha defensat, citant, en aquest cas, Goethe: “Limitar-se és estendre's”.

Ha parlat també de la visió ‘romantitzant’ de la literatura: “El geni roman en l'estadi estètic”. “El 99 % de l'art que existeix és art per encàrrec. Fins i tot en la literatura es busca tradicionalment el mecenes”.

“Sota la mateixa aparença anomenada ‘llibre’ conflueixen la mercaderia i la literatura. No tinc res contra la mercaderia, però són coses diferents”. Per abordar la qüestió del patrocini i el mercat, Gomá ha recordat que existeixen quatre classes de cultura: “La de la comunitat, la d'individus concrets (creadors), la de l'empresa (indústria), i la de la política”. “Cada classe de cultura té una racionalitat diferent. Des de la dignitat personal o col·lectiva a la viabilitat o a l'interès comú”, ha matisat. ●

Taula rodona

L'AUGE DEL CÒMIC, EL MANGA I LA NOVEL·LA GRÀFICA

Emilio Bernárdez, Andreu Giménez i Óscar Valiente

Modera: **Jordi Canyissà**

“La màgia del còmic no ha pogut ser imitada per cap altre llenguatge”

L'auge del còmic, el manga i la novel·la gràfica també ha tingut la seva pròpia taula de debat a l'Edita. Jordi Canyissà, periodista, autor i crític de còmics, ha estat l'encarregat de moderar-la. I ho ha fet explicant que durant el 2021 es van publicar més de 4.000 còmics a Espanya.

Emilio Bernárdez, d'Edicions La Cúpula, ha compartit amb el públic com s'ha anat transformant aquest tipus d'edició. “Abans el còmic estava enfocat al quiosc i a la revista, i ara està enfocat a les llibreries, sobretot a les especialitzades”.

Això ha fet canviar una mica el mètode de treball. “A la revista hi havia un consell editorial en el qual tots participaven. Ara la tecnologia ens ha ajudat moltíssim, sobretot en el tema del color”, ha assenyalat.

Preguntat pels matisos de cada producte, Emilio Bernárdez ha coincidit amb els seus companys: “El manga i la novel·la gràfica no deixen de ser un còmic, sigui fet al Japó o a Corea, amb més o menys pàgines. Les etiquetes ens han permès entrar a les llibreries generalistes”.

Andreu Giménez, de Planeta Còmic, responsable tant de la franquícia de Star Wars com d'adaptacions de novel·les com *Nada*, de Carmen Laforet, ha reconegut que “els dos anys de la pandèmia han suposat una gran acceleració del sector”. Els llibres infantils i juvenils també estan en auge i, segons ha dit, “hi ha molt flux de fons”.

“L'adaptació literària ens permet aconseguir altres públics, i la venda internacional de continguts. Però l'essència és la mateixa: publicació en vinyeta”, ha afegit.

L'editor de Planeta Còmic ha resumit la singularitat del sector: “El còmic genera automàticament un nombre de novetats diferent del de la resta de la indústria. Hi ha un 70% de les novetats que són publicació seriada”.

En la mateixa línia, Alejandro M. Viturtia, d'Editorial Panini, afirma que “el nombre de novetats no és l'important. El que sí que cal fer és comprometre's amb les sèries iniciades i, alhora, renovar el catàleg”.

“El canvi de percepció de l'oci no té res a veure amb els anys vuitanta”, diu Viturtia. Però afirma: “La lectura digital ha acabat sent una introducció a la lectura en paper, en el nostre cas”. I afegeix: “En el fons, nosaltres continuem fent còmics. Des del més artístic al més comercial, tot s'ha mantingut igual, malgrat les grans transformacions tecnològiques”.

“La gent gaudeix més del còmic i del manga en paper”, assegura l’editor de Panini, en un ecosistema que s’ha anat construint durant dècades.

Óscar Valiente, de Norma Editorial, segell reconegut amb el Premio Nacional a la Mejor Labor Editorial Cultural 2022, assegura que “la màgia del còmic no ha pogut ser imitada per cap altre llenguatge”.

Coincideix amb els seus companys: “No hi ha una gran demanda de còmic digital”. “Hem aconseguit que el fervor pel digital hagi anat a favor nostre”. “En el còmic, encara que la imatge és importantíssima, el text no s’ha perdut”.

Però l’especificitat editorial també té les seves contraprestacions. “La qualitat d’impressió que es necessita suposa costos elevats, i el còmic es llegeix molt de pressa”, sosté Óscar Valiente. Encara que no han deixat d’incorporar-s’hi nous lectors: “El públic ha madurat, ara el públic femení és molt important. Ja no és tot manga d’acció”. ●

Taula rodona

EL LLIBRE CIENTÍFIC I HUMANÍSTIC: UN ESTAT DE LA QÜESTIÓ

María Isabel Cabrera, Josune García, Ofelia Grande de Andrés i Montse Ingla
Modera: **Javier Aparicio Maydeu**

“La no-ficció funciona millor a les èpoques de crisi”

Javier Aparicio Maydeu, codirector del Forum Edita, ha presentat la taula de debat dedicada al llibre científic i humanístic. Ha explicat que es tracta d’“un món editorial dins del món editorial”, i ha constatat les dificultats per publicar en altres idiomes. A més, ha lamentat que els investigadors siguin penalitzats per les grans agències d’acreditació quan publiquen llibres: “És més rendible curricularment publicar molts articles, que seran llegits per poquíssims lectors”, assegura.

María Isabel Cabrera, presidenta de la UNE-Unión de Editoriales Universitarias Españolas, considera que “la universitat actual ha fet que el format llibre se’n ressenti. Aboquen els investigadors a publicar en revistes, i en anglès”.

I ha lamentat que “molts estudiants que han començat la seva carrera durant la pandèmia no saben pràcticament què és entrar en una biblioteca”.

“La universitat té una funció social, que és la transferència de coneixement”, sosté María Isabel Cabrera, i això afecta directament l’edició d’assajos humanístics i científics.

Josune García, d’Ediciones Cátedra, ho té clar. Avisa: “Si no es fa costat al llibre com a unitat de coneixement, aquest tipus d’edició desapareixerà”. Explica que “hem modificat els formats per dirigir-nos a una altra mena de lector culte, més enllà de l’universitari”.

“La biblioteca bàsica individual ha desaparegut pràcticament”, afirma Josune García, que, per entendre el panorama del sector, també assenyala com a problemes i reptes a superar la fotocòpia il·legal, la pirateria, i fins i tot que els professors recomanin els seus propis materials com a bibliografia.

“Les biografies a Espanya tenen poc èxit perquè no som prou literaris”, ha afegit l’editora.

Per part seva, Ofelia Grande de Andrés, d’Ediciones Siruela, ha dit que “la no-ficció ha funcionat molt bé, com en el cas d’Irene Vallejo. Abans, amb *La biografía del silencio*, de Pablo d’Ors”. I és que la col·lecció de la seva biblioteca d’assaig ja té una vocació generalista.

“Cal diferenciar el llibre dirigit a un públic acadèmic del llibre dirigit a un públic general”. “La no-ficció —també en infantil i juvenil— funciona millor en les èpoques de crisi”, agrega.

L'editora de Siruela denuncia que “un de cada tres estudiants consulta la plataforma Wuolah”, que s'anuncia sota l'eslògan “Estudiant, guanya diners amb els teus apunts”.

“Han desaparegut pràcticament els manuals”, assevera, encara que també coincideix que “el gran problema és explicar bé el que sabem”.

Finalment, l'editora d'Arcàdia, Montse Ingla, ha fet una fotografia del sector: “En els últims vint anys hi ha hagut una gran pèrdua del lector universitari”. “El problema és que l'anglès ocupa gairebé tot l'espai”. “A la universitat hi ha hagut un gran canvi de paradigma, el llibre ha perdut la seva centralitat”, lamenta.

“Un assaig és una temptativa d'exposar continguts oberts amb voluntat d'estil”, defensa Ingla, qui a més està convençuda que “un assaig que té ambició d'arribar a un públic general no pot estar enganxat a l'argot academicista”.

“Si els estudiants no fan la seva pròpia biblioteca, el sector no té lloc”, ha conclòs l'editora. ●

Ponència

LA TRANSFORMACIÓ DIGITAL I LA MODERNITZACIÓ DEL SECTOR
L'ONADA DIGITAL

Fernando de la Rosa Herrero

“El ‘curtterminisme’ ens fa perdre de vista la veritable transformació tecnològica”

Fernando de la Rosa Herrero, director de Desenvolupament de Negoci i cofundador de Foxize School, ha presentat una ponència en la qual ha proposat “tres preguntes kantianes”: Què sabem? Què podem esperar? Què podem fer?

El cofundador de Foxize School considera que el primer que hem de fer és trobar una definició consensuada sobre el terme “digital”. I és que, augura, “el que hem viscut fins ara és la preadolescència de la transformació digital”.

“El curtterminisme ens fa perdre de vista la veritable transformació tecnològica que estem experimentant”, defensa el ponent.

“L'ésser humà, amb la tecnologia, experimenta grans canvis”, diu Fernando de la Rosa Herrero. I per això, irònicament, ha centrat la seva intervenció en les sigles #PQS (*‘Pa Qué Sirve’*).

La teoria és clara, segons el també professor: “La tecnologia digital ens permet fer més amb menys, equivocar-nos menys i col·laborar millor”. Però també hi ha canvis cognitius: “La nostra capacitat de memoritzar ha disminuït molt”.

Segons Fernando de la Rosa Herrero, “cada societat té la tecnologia que demana”. Però reconeix que “l'onada digital generarà una gran pressió en els marges”. “Venen monopolis. Amazon n'és un exemple”, sentència.

A més, ha explicat, “neixen competidors de llocs insospitats. Hi ha intrusisme. I nous models de negoci”. “El talent pot anar-se'n a un altre sector si el teu no és prou atractiu”, adverteix.

Per tot això, considera que “cal fer una revisió de la cadena de valor”. “Ho volem tot aquí i ara, ens estem educant així”. Però, què podem fer davant aquest canvi de paradigma?

“Cal aprendre a la mateixa velocitat que l'entorn. Toca col·laborar”, insisteix. Creu que encara hi ha temps, i que les estratègies han d'abordar la digitalització (“la transformació digital és una millora disruptiva”), la innovació (“penseu en productes, i no tant en segments”) i la reconversió professional (“cal tenir habilitats digitals bàsiques”).

El cofundador de Foxize School afirma que hi ha dues frases prohibides davant l'onada digital: “Això ja ho sé fer” i “arribem tard”. ●

Taula rodona

LA TRANSFORMACIÓ DIGITAL I LA MODERNITZACIÓ DEL SECTOR
ELS REPTES DEL SECTOR EDITORIAL

Aurora Cuito, Álvaro Palau, Eva Congil i Gemma Xiol

“No podem perdre de vista quina és la funció de l’editor”

Després de la ponència de Fernando de la Rosa Herrero, diversos editors han debatut, precisament, sobre la transformació editorial del sector. Eva Congil, d’Anagrama, reconeix que “ens hem transformat, però encara queda molt camp per córrer”. Però, així i tot, reivindica: “No podem perdre de vista quina és la funció de l’editor. Té un sentit cultural que va més enllà d’un simple negoci”.

Aurora Cuito, de Duomo Edicions, creu que “hem d’aprendre sobre com comunicar-nos millor amb el lector”. I reconeix que “és un repte mantenir el lector entre tantes disruptcions, però amb la pandèmia hem vist que molts usuaris de plataformes s’han acabat refugiant en el llibre”.

L’editor d’Arpa, Álvaro Palau, fa un aclariment: “Cal distingir el que és una pura tendència, d’una oportunitat”. “El sector editorial té moltes referències, i canvien cada setmana. És molt complicat per als editors saber quina és la base de clients de cadascun dels seus productes”, afegeix.

“Avui, una persona que s’autoedita té més informació sobre les seves vendes que un autor. L’editor no té tantes dades. Això cal millorar-ho”, ha reconegut.

Per part seva, Gemma Xiol, de Penguin Random House Grup Editorial, reivindica que “la innovació forma part del nostre ADN”. “El nostre sector té particularitats notables”, assenyala.

“Plataformes com la biblioteca gratis Wattpad han resultat un aliat quan hi trobem llibres que podem editar”, afirma. “Els lectors també desafien els segments. Entendre el lector és entendre els canvis que experimenta la societat”, subratlla Xiol. I conclou: “El major enemic és la pirateria, i també això és fruit de la transformació digital”. ●

Ponència

ECOEDICIÓ I SOSTENIBILITAT EN EL SECTOR EDITORIAL

Catherine Blache

“A França, el 95% del paper ja és certificat o reciclat”

Catherine Blache, consellera de Política Internacional del Syndicat national de l'édition – SNE, de França, ha explicat quin és el compromís mediambiental del sector al seu país.

Les principals recomanacions del seu sindicat davant el canvi climàtic tenen a veure amb evitar la sobreproducció (i el màxim de devolucions) i reduir l'impacte mediambiental actuant de manera responsable.

“A França, el 95% del paper és certificat o reciclat. Cal reduir les emissions de carboni, especialment en el transport. Així, el sector serà sostenible”, assegura.

“Des del 2013, a França cal utilitzar un paper certificat o reciclat per als llibres de text. El president Macron s'ha compromès amb un programa específic”, ha aclarit. I reconeix que a França “existeix una cadena del llibre que ajuda a la col·laboració entre tots els agents”.

“La nostra associació intenta conscienciar els editors sobre la petjada de carboni. Els llibres a França formen part de l'economia circular des de fa molts anys”, assegura Catherine Blache. I per a això proposa un enfocament integral. El 2021 van publicar una guia amb pautes per consolidar aquest compromís amb el medi ambient.

“El disseny del llibre ha d'orientar-se cap a la sostenibilitat, des del format, el tipus de paper, d'impressió o l'empaquetat”. “També és important repensar les estratègies de màrqueting, i reconsiderar el nombre de les primeres tirades. També com reciclem les devolucions”, insisteix la ponent.

“Hauríem de preguntar-nos per a què utilitzem el plàstic, i si el podem substituir per una altra mena de producte”. “També podem agrupar comandes per fer sostenible el transport”, conclou Blache. ●

Taula rodona

ECOEDICIÓ I SOSTENIBILITAT EN EL SECTOR EDITORIAL

Edgar Garcia, Jordi Panyella i Lorena Guerra

Moderada: Toni Iturbe

“Moltes de les recomanacions ambientals aviat seran requisits europeus”

En una línia similar a la proposada per Catherine Blache, Edgar Garcia ha explicat el Pla C* (Cultura pel Clima), que impulsen des de l'Institut Català de les Empreses Culturals. Es tracta d'un projecte dotat amb 1,2 milions de pressupost i que té com a full de ruta tres eixos: l'acompanyament a les empreses culturals, el rol del sector cultural a l'hora de construir un relat positiu a la ciutadania i la mirada ambiental dins la mateixa administració.

“Ens hem de sentir interpel·lats, i per això vam demanar un estudi al CoNCA. La falta de pressupost és la principal barrera que molts dels agents culturals enquestats (el 44 %) diuen tenir per millorar les pràctiques ambientals”. Així i tot, assegura que només el 12 % d'editors han demanat les ajudes.

“És un repte, però també és una oportunitat”. “Des de l'administració pública hem d'acompanyar els editors, perquè moltes de les recomanacions ambientals aviat seran requisits europeus”, sosté Edgar Garcia.

Lorena Guerra ha explicat què és el segell FSC, un certificat promogut per l'organització sense ànim de lucre a la qual pertany. “Fa 20 anys que treballem a Espanya per a la conservació dels boscos. Perquè els boscos són imprescindibles per a la vida a la Terra. El 80% de les espècies necessiten els boscos com a hàbitat”, defensa.

Hi ha dos tipus de certificació forestal: el certificat de la cadena de custòdia (la ruta des del bosc: serradora, fàbrica, etcètera), i el Trademark (el certificat del distribuïdor i les marques), ha aclarit.

“El logotip garanteix al consumidor que els productes que compra provenen de boscos ben gestionats”, manifesta la portaveu d'FSC.

Jordi Panyella, editor de Pol·len Edicions, ha estat l'encarregat d'explicar com funciona l'Institut de l'Ecoedició. Fan anàlisi del cicle de vida dels llibres en paper. I això els permet prendre decisions davant la petjada de carboni.

“La producció local és molt important per reduir la petjada de carboni. A Catalunya no és difícil fer ecoedició. Tenim un parc gràfic que ho pot resoldre”, manifesta.

“Tenim marge de maniobra”, sosté Panyella, qui a més ha celebrat que el mateix Ministeri estigui a punt de treure la seva guia d'ecoedició. ●

Dimecres, 7 de setembre de 2022

Ponència

LA NOVA ECONOMIA DE LA LLENGUA (PERTE)

Cristina Gallach

“Si no invertim en llengua, i en noves tecnologies, podem tenir una regressió davant idiomes com l’anglès”

Cristina Gallach, comissionada per a l'Alianza para la Nueva Economía de la Lengua, impulsada pel Govern d'Espanya, ha explicat a Barcelona què és el pla PERTE. Es tracta d'onze projectes estratègics que tenen com a objectiu la “Recuperació, Transformació i Resiliència” de diversos sectors per modernitzar el país.

“Els recursos de la Unió Europea han de servir per transformar la indústria espanyola”, ha dit Gallach. Entre aquests sectors estan, ha explicat, el cotxe elèctric, el xip, però també la llengua. “Si no invertim en llengua, i en noves tecnologies, podem tenir una regressió davant idiomes com l’anglès”, defensa.

“Podem aprofitar la digitalització per guanyar presència. Tothom sap en quantes universitats s’ensenya Shakespeare, però no on s’ensenya Lope de Vega. Tenim un gran potencial en el teatre espanyol”, afirma la comissionada.

“El món canta i balla en espanyol, el que volem és que cada vegada més persones llegeixin en espanyol. La nova economia de la llengua està relacionada amb les tecnologies de la informació”, i això repercuteix directament en el sector editorial.

Els eixos sectorials, que han de donar suport a l'espanyol i les llengües cooficials de l'Estat, són la intel·ligència artificial, la ciència en espanyol, l'aprenentatge de l'espanyol en el món i les indústries culturals.

“Amb l'envelliment de la població, cada vegada necessitarem més assistents de veu”, explica Gallach, en referència al potencial de la intel·ligència artificial. A més, afegeix, “el PERTE és una oportunitat per reforçar la família iberoamericana”.

“Potenciarem la inclusió de gènere, però també la inclusió de persones que tenen alguna discapacitat. L'algorisme no és neutral”, ha conclòs la comissionada per a l'Alianza para la Nueva Economía de la Lengua. ●

Conversa

PLA NACIONAL DEL LLIBRE I LA LECTURA DE CATALUNYA

Izaskun Arretxe i Montserrat Ayats

“Hem d’implicar les famílies perquè acompanyin els seus fills en la lectura”

Izaskun Arretxe, directora de la Institució de les Lletres Catalanes, i Montserrat Ayats, coordinadora del Pla Nacional del Llibre i la Lectura de Catalunya, han presentat el projecte del Govern de la Generalitat, basat en tres eixos principals: foment de l'hàbit lector, increment de l'índex de lectura i, especialment, increment de la lectura en català.

Arretxe ha explicat que la mitjana de lectura entre la població és d'un llibre per trimestre, i l'objectiu és millorar les dades a curt i mitjà termini. També ha destacat que en el pla participen tant el departament d'Educació com el de Cultura. I ha assegurat que és imprescindible la participació del sector. “No és un pla d'una legislatura, ha de servir mentre sigui útil”.

Aposten per propostes d'acció concretes i un protocol de seguiment. Per portar endavant tot això anuncien una nova metodologia, que comença amb la creació del Consell Nacional de la Lectura —integrat per 46 membres— i compta amb una responsable del Pla, una oficina tècnica, un grup impulsor i diversos grups de treball.

“Cada època té un pla i unes necessitats”, sosté.

Per la seva banda, Montserrat Ayats, coordinadora del Pla, ha explicat que “la filosofia dels grups de treball és augmentar els hàbits i índexs de lectura”. “Cal incidir en els espais de mediació lectora, a més d'incidir en la indústria”. “Hem d'implicar les famílies perquè acompanyin els seus fills en la lectura”, argumenta.

“També a mestres i bibliotecaris”, insisteix Ayats, qui esbossa alguns dels aspectes transversals del projecte: llengua catalana, societat digital, perspectiva de gènere, diversitat i sostenibilitat.

El Pla es presentarà durant el primer trimestre de 2023. ●

Conversa

PROPIETAT INTEL·LECTUAL

Ibán García del Blanco i Daniel Fernández

“Europa exigeix responsabilitat a les grans plataformes”

Daniel Fernández, president de CEDRO i de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya, ha celebrat les “petites victòries” que el sector ha aconseguit en el terreny de la propietat intel·lectual i ha subratllat que “Brussel·les és el principal camp de batalla”.

“El neocapitalisme de dades es va apropiat del llenguatge revolucionari i vol presentar-nos com a conservadors reaccionaris precisament als que defensem la propietat intel·lectual”, lamenta. Però és optimista. Diu que té la sensació que “la regulació, des de la pandèmia, està anant per primera vegada per davant de la tecnologia”.

“Està en joc el nostre model de democràcia”, sosté Daniel Fernández, que ha presentat Ibán García del Blanco, diputat al Parlament Europeu, qui ha començat explicant què són els “diàlegs a tres” (les reunions de seguiment de les tres institucions: el Consell, el Parlament i la Comissió).

“La Unió Europea és un espai polític que té competències transferides”, ha aclarit. I també ha parlat de les molt esmentades DSA i DMA. La Comissió Europea està immersa en una ambiciosa reforma legislativa que posa el focus en els prestadors de serveis digitals, especialment plataformes en línia, que dirigeixen els seus serveis als ciutadans europeus. El paquet de mesures es concreta en dos grans textos, la Digital Services Act (DSA) i la Digital Markets Act (DMA).

“Es tracta d'introduir regles en el comerç digital per fer front a l'actual desequilibri”, assenyala Ibán García del Blanco.

“La Llei de Mercats Digitals és un exemple de com ens protegim davant les grans plataformes. Se'ls dota de responsabilitat”, defensa el diputat.

Ibán García del Blanco també s'ha mostrat optimista. “Necessitem protegir-nos, construir espais de civilitat. Tenim la capacitat de projectar els nostres valors a l'exterior”. I ha dit que Europa continua sent un referent mundial: “Hi ha una evolució en l'administració Biden. Ja han avançat en la carta de drets digitals, per exemple”.

“Cal construir una legislació que ens protegeixi com a ciutadans, però sense crear una burocràcia que desmotivi les empreses. Estem immersos en un canvi civilitzatori. Les coses van pel camí adequat”, defensa el polític europeu. ●

Ponència

METAVERS: UN NOU UNIVERS COGNITIU

Silvia Leal

“El metavers és un univers virtual sense els límits de la vida real”

Silvia Leal, experta internacional en tecnologia i assessora de la Comissió Europea, ha realitzat una ponència per explicar les possibilitats cognitives del metavers. “Per entendre el metavers cal llegir dues novel·les de ciència-ficció que van inspirar els seus creadors: *Snow Crash*, de Neal Stephenson, i *Ready player one*, d’Ernest Cline”.

“El metavers pot anar a favor del sector editorial, a *Ready player one* les persones es reuneixen per veure pel·lícules o per llegir. Al metavers els escriptors poden presentar les seves obres o relacionar-se amb els lectors. Si el metavers s’ha inspirat en els llibres, no acabarà amb ells”, ha assegurat.

Des que Mark Zuckerberg va anunciar el canvi de nom de la seva companyia per Meta, molta gent s’ha preguntat en què consisteix aquesta experiència immersiva. “El metavers és un univers virtual sense els límits de la vida real”, aclareix Silvia Leal.

Existeixen dos tipus de metaversos, matisa l’experta: els dissenyats pels grans gegants de la tecnologia (centralitzats) i els gestionats pels mateixos usuaris (desenvolupats sobretot gràcies a la tecnologia *blockchain*, base també de les criptomonedes).

“S’estima que el 2030 els metaversos generaran cinc trilions de dòlars”, vaticina Silvia Leal, qui defensa que el context actual és diferent del de 2003, quan va aparèixer *Second Life*, projecte que hi tenia algunes similituds. Llavors va fallar, segons la ponent, que era complicat accedir-hi (es necessitaven ordinadors molt potents) i que no hi havia activitat a la plataforma.

Com en altres ocasions, al metavers es podrà fer servir la tecnologia militar. Silvia Leal ha posat com a exemple una lent de contacte creada per l’exèrcit dels Estats Units el 2011, capaç de captar la informació registrada per un dron. Diu Leal que és una cosa semblant al que ja vam veure a la pel·lícula *Terminator*, en què un cíborg portava un dispositiu que superposava informació.

Fortnite ja està fent servir el metavers. TikTok també està invertint en unes ulleres semblants. Leal creu que hi ha una autèntica oportunitat de negoci. De fet, sosté que aviat el 10 % dels ingressos de la moda provindran del metavers. “Les oportunitats són immenses, però també els riscos”. “Cal crear zones de bombolla, de seguretat, per evitar els robatoris i l’assetjament. I també les addiccions”, matisa.

Què fer? L’experta aconsella tres coses: formació, en l’era de l’aprenentatge; tenir tecnòlegs al voltant, i no jutjar allò que és nou abans de provar-ho. ●

Conversa
EDITAR A BRASIL
Luiz Schwarcz i Toni Iturbe

“L’editor ha d’entendre la fragilitat de l’escriptor”

Un virus no ha permès a Luiz Schwarcz acudir presencialment al Forum Edita, però ha mantingut una entrevista, gravada prèviament, al costat del periodista i escriptor Toni Iturbe, presentador de la trobada.

Schwarcz, fundador de la Companhia das Letras i autor, ha fet broma dient que “els llibres són més forts que els virus”. Preguntat per Iturbe, ha dit que “l’èxit per a un editor és ser invisible, poder mostrar l’altre, l’escriptor i el lector”. “L’editor no és mai un artista”, afirma.

“És molt més difícil escriure una gran novel·la que descobrir-la”. “L’editor ha d’entendre la fragilitat de l’escriptor. Escriure és molt difícil”, ha insistit Luiz Schwarcz, qui, preguntat pel protagonisme de l’editor, ha sentenciat: “La melancolia és molt millor que la megalomania”.

“Al Brasil hi ha una gran varietat d’editorials petites, literàries, molt bones. És un mercat molt competitiu”. I existeix, ha afegit, un abordatge de la diversitat racial, sexual, de gènere... La seva editorial, fins ara independent, actualment forma part del grup Penguin Random House. “Em permet mantenir-me independent”, assegura.

“La pandèmia, encara que ha estat molt trista per a la civilització, també ha demostrat la importància del llibre. La societat s’ha adonat de fins a quin punt els llibres ens acompanyen”, manifesta Luiz Schwarcz. “No cal tenir por. El llibre no s’acabarà. Tenim poca confiança en els llibres. Estem sempre esperant l’apocalipsi. I els llibres no paren de créixer”, ha conclòs. ●

Ponència
PONÈNCIA DE CLAUSURA
Bodour Al Qasimi

“Editar significa molt més que publicar un llibre”

Bodour Al Qasimi, presidenta de la International Publishers Association, ha ofert la ponència de clausura del Forum i hi ha posat el focus en la “resiliència” del sector.

“En el món editorial som flexibles, sobretot som tossuts i no tirarem la tovallola. Cap mercat editorial en solitari pot afrontar els reptes del futur, la col·laboració és bàsica. Hem de formar un front comú amb visió unificada”, ha defensat.

“Editar significa molt més que publicar un llibre”, ha insistit Bodour Al Qasimi. “Cal crear consciència social per protegir el mitjà de vida de molts professionals del sector”, assegura la també editora.

Al Qasimi creu que “els editors veuen tot el potencial de la tecnologia per crear nous models d’ingressos, sostenibles”.

“D’aquí a tres o cinc anys, sabrem si volem continuar sent creadors de contingut o empreses tecnològiques”, argumenta.

“Els pròxims anys seran molt importants per crear un nou futur del sector, que es reinventarà”, ha pronosticat a l’Edita la presidenta de la International Publishers Association. ●

BALANÇ DE LES JORNADES

Sergio Vila-Sanjuán

“Hem combinat la reflexió cultural de fons amb les aportacions tècniques que fan possible l'empresa del llibre”

El periodista Sergio Vila-Sanjuán, codirector del Forum Edita, ha fet el balanç de les jornades. “Una vegada més el Forum ha repassat qüestions candents i tendències a l'alça, i hem intentat combinar la reflexió cultural de fons, sense la qual l'empresa del llibre no tindria raó de ser, amb les aportacions més pragmàtiques i tècniques que el fan possible”, ha explicat.

Sergio Vila-Sanjuán ha tancat la setena edició del Forum Edita repassant, com ja és una tradició, les frases més destacades dels ponents. Són les següents:

PATRICI TIXIS:

“Vam començar el Forum Edita el 2016 amb la proposta de respondre als canvis que ens venien damunt, i que llavors es derivaven sobretot de la disrupció tecnològica. La pandèmia ho va accelerar tot, i hem pogut comprovar la resiliència del sector. Hem incorporat la incertesa com un company de viatge inevitable, i ens manté deserts per buscar noves iniciatives”.

ORIOL AMAT:

“La nostra universitat manté una ferma relació històrica amb el món del llibre”.

NATÀLIA GARRIGA:

“El Forum Edita és un referent per a tots”.

MIQUEL ICETA:

“No pot deixar de meravellar-nos que un sector amb arrels tan antigues tingui una vida tan sana a aquestes alçades del segle XXI”.

JORDI MARTÍ:

“Perquè un sector aguantant necessita espais de reflexió, que ofereixin paràmetres que permetin afrontar les novetats. Per això vull posar en valor aquest Forum Edita. Està molt bé que en l'inici de curs tinguem aquesta trobada que obre la mirada, i que es faci des de Barcelona, capital de l'edició”.

IGNACIO LÓPEZ:

“En el sector del llibre espanyol, el còmic continua amb un gran creixement, i la resta de gèneres, excepte la no-ficció, amb un creixement moderat”.

RÜDIGER WISCHENBART:

“En el pla internacional, l'impacte de la pandèmia no va ser una disrupció, però ha generat un mercat molt més concorregut i divers per als llibres”.

CARLES GELI:

“Hi ha una ‘mística’ de la Fira de Frankfurt, és història de l’edició mundial. És un ritual amb 2.500 periodistes acreditats”.

MARIFÉ BOIX:

“A la Fira de Frankfurt d’enguany esperem 4.000 expositors de 85 països, 450 taules d’agències literàries i uns 70 estands nacionals, que són importants per a editors amb restriccions per viatjar”.

ELVIRA MARCO:

“L’objectiu d’Espanya com a país convidat a Frankfurt va més enllà dels cinc dies de la Fira. Hem aconseguit prop de 400 traduccions de literatura espanyola a l’alemany i a altres idiomes, a les quals hem destinat ajudes per valor de tres milions d’euros”.

ROLAND SPAHR:

“Hi ha tres dimensions del Convidat d’Honor de la Fira a tenir en compte: 1) Públic i mercat; ofereix una visibilitat més gran que evoca un gran interès. 2) Traducció; sorgeix un interès dels editors. 3) Internacionalització; acudeixen mitjans de molts països. No hi ha una recepta que garanteixi l’èxit, però si funciona la triple interacció, els resultats són extraordinaris”.

EMILI ROSALES:

“La singularitat de Barcelona la converteix en la capital de l’edició europea, amb dos idiomes de treball. De cara a Frankfurt, a més de consolidar les noves veus, és important no oblidar-se dels clàssics, que encara són un tresor per explorar”.

JAVIER GOMÁ:

“Sempre m’han interessat les condicions materials dels escriptors, saber com es guanyaven la vida, una cosa sense la qual no s’explica l’obra d’un Tolstoi o un Kafka. Trobo a faltar una història de la cultura des d’aquesta perspectiva. Quant als meus editors, el que espero d’ells és que m’estimin”.

JORDI CANYISSÀ:

“Es van publicar més de 4.000 còmics l’any passat a Espanya”.

EMILIO BERNÁRDEZ:

“Fa 30 anys el món del còmic estava centrat en les revistes i enfocat als quioscos. Ara publiquem sobretot llibres i estem centrats en llibreries, principalment les especialitzades”.

ANDREU GIMÉNEZ:

“Veiem el format còmic amb moltíssima confiança perquè veiem que els vents del consum cultural hi van a favor”.

ÓSCAR VALIENTE:

“En plena era digital, el llenguatge del còmic ha canviat molt poc i continua més viu que mai”.

ALEJANDRO VITURTIA:

“La gent gaudeix més llegint el còmic i el manga en paper”.

JAVIER APARICIO:

“L'edició universitària constitueix un món propi, un món editorial dins del món editorial, la visibilitat del qual ens interessava discutir, i al mateix temps proposar la pregunta: ‘Pensar en espanyol està penalitzat?’. Les mateixes agències de qualificació del professorat penalitzen la publicació d'un llibre, al professor li surt més a compte curricularment publicar quinze articles”.

OFELIA GRANDE DE ANDRÉS:

“Diuen els agents literaris que la no-ficció està de moda. És un gènere que funciona millor en èpoques de crisi perquè ajuda els lectors a posar un peu a la realitat”.

JOSUNE GARCÍA:

“El concepte que l'estudiant tingui una biblioteca privada bàsica ha desaparegut completament. Si no es fa costat al llibre com a unitat de coneixement, aquest tipus d'edició desapareixerà”.

MONTSE INGLA:

“El que ha tingut lloc en els últims 30 anys és una gran pèrdua del lector universitari. La universitat ha canviat la transmissió del coneixement i ha desaparegut la centralitat del llibre. Una persona avui pot acabar un grau, fins i tot d'humanitats, sense haver acabat un llibre”.

MARÍA ISABEL CABRERA:

“La universitat actual ha fet que el format llibre se'n ressenti. Aboquen els investigadors a publicar en revistes, i en anglès. Molts estudiants que han començat la seva carrera durant la pandèmia no saben pràcticament què és entrar a una biblioteca”.

FERNANDO DE LA ROSA HERRERO:

“Per analitzar la transformació digital proposo l'índex PQS: ‘Pa qué sirve’. Tenim aparells i instruments molt sofisticats que continuem utilitzant com a màquines d'escriure. El 76 % del món editorial té unes habilitats digitals bàsiques. Cal aprendre a usar-les per fer més, equivocar-se menys i comunicar-se millor”.

GEMMA XIOL:

“Invertim molts recursos per conèixer els nostres lectors, però hi ha molts llibres que desafien la segmentació, èxits per sorpresa que constitueixen una de les màgies del nostre sector”.

EVA CONGIL:

“En la transformació digital no podem perdre de vista la funció de l'editor, que té un sentit cultural”.

ÁLVARO PALAU:

“Avui una persona que s'autoedita té més informació de les seves vendes que una persona que publica amb una editorial”.

AURORA CUITO:

“Avui una xarxa social com TikTok està generant grans vendes. No cal veure-la de manera negativa, perquè rellança llibres de fons”.

CATHERINE BLACHE:

“Per promoure la sostenibilitat, els editors han d’assumir tres tasques principals: 1) Evitar la sobreproducció. 2) Reduir l’impacte mediambiental en l’ús del paper. 3) Reduir les emissions de carboni en el transport”.

EDGAR GARCIA:

“Només el 36 % de les organitzacions culturals catalanes disposen d’un pla ambiental. Enguany hem començat el Pla C* (Cultura pel Clima) amb 1,2 milions de pressupost. Té un full de ruta amb tres eixos: 1) formació, 2) sensibilització, 3) diagnòstic mediambiental”.

LORENA GUERRA:

“Una editorial ha de complir amb la cadena de custòdia, igual que altres empreses que transfereixen o comercialitzen productes d’origen forestal”.

JORDI PANYELLA:

“L’administració i el sector estan compenetrats en l’objectiu de la sostenibilitat”.

CRISTINA GALLACH:

“El món balla en espanyol, canta en espanyol, cada vegada llegirà més en espanyol. Més aprenentatge de l’espanyol en el món, més lectura de l’espanyol, més difusió per a la nostra literatura són oportunitats per al sector editorial”.

IZASKUN ARRETXE:

“El Pla Nacional del Llibre i la Lectura de Catalunya té com a objectius fomentar l’hàbit lector i incrementar els índexs de lectura, especialment en català. Es planteja de manera participativa amb el sector i serà un èxit si aconseguim que tothom hi participi”.

MONTSE AYATS:

“Els espais de lectura i la mediació lectora són aspectes en els quals el Pla Nacional ha d’incidir especialment, perquè són els que acaben creant lectors o no creant-los”.

DANIEL FERNÁNDEZ:

“La indústria del llibre és el gran dipòsit de la cultura europea. Brussel·les és el camp de batalla, un camp que a vegades ens sembla llunyà i no sabem com funciona. No obstant això, les batalles que s’han lliurat a Brussel·les, com les relatives a la propietat intel·lectual, han tingut gran incidència per al sector i ens canvien i modifiquen la vida”.

IBAN GARCÍA DEL BLANCO:

“Aquest és un moment de discussió legislativa que té a veure amb el fenomen digital. La Unió Europea pretén emetre civilitat i que deixi de ser el ‘salvatge Oest’, amb normes com la Llei de Serveis Digitals. Avui hi ha empreses que obtenen beneficis de la Unió Europea, paguen una fiscalitat molt baixa i són de titularitat estrangera”.

SILVIA LEAL:

“Per entendre el metavers cal llegir dues novel·les de ciència-ficció: *Snow Crash*, de Neal Stephenson i *Ready player one*, d’Ernest Cline. El metavers pot anar a favor del sector editorial: a *Ready player one* les persones es reuneixen per veure pel·lícules o per llegir. Al metavers els escriptors poden presentar les seves obres o relacionar-se amb els lectors. Si el metavers s’ha inspirat en els llibres, no acabarà amb ells”.

LUIZ SCHWARCZ:

“En el camp editorial la melancolia és millor que la megalomania. En les fires del llibre, de vegades, els editors s’obliden dels escriptors. Escriure és molt difícil, editar és molt fàcil”.

BODOUR AL QASIMI:

“En el món editorial som resilents, som flexibles, sobretot som tossuts i no tirarem la tovallola. Cap mercat editorial en solitari pot afrontar els reptes del futur, la col·laboració és bàsica. Hem de formar un front comú amb visió unificada”. ●

Organitzen:

Máster en Edición

Amb el suport de:

Amb el patrocini de:

Amb la col·laboració de:

Amb la participació de:

